

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 72416558-610-E.39675

Konu : Soru Önergeleri

13.01.2020

7/19373 G.K. 25

7/19882 G.K. 31

7/20134 - 7/20136 } G.K.
7/20675 } 36

7/21463 - 7/21464 G.K.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı)

- İlgi : a) 17.06.2019 tarihli ve 481200 sayılı yazınız.
b) 23.10.2019 tarihli ve 552267 sayılı yazınız.
c) 31.10.2019 tarihli ve 555394 sayılı yazınız.
ç) 01.11.2019 tarihli ve 557204 sayılı yazınız.
d) 19.11.2019 tarihli ve 567428 sayılı yazınız.

İlgi yazılar ekinde yer alan soru önergelerine ilişkin Bakanlığımızca hazırlanan cevaplar ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Nuri ERSOY
Bakan

Ek : Liste ve Cevaplar (18 sayfa)

Not: 5070 sayılı Elektronik İmza kanunu gereği bu belge elektronik imza ile imzalanmıştır.

**İZMİR MİLLETVEKİLİ SAYIN MAHİR POLAT'IN 7/19882 ESAS SAYILI SORU
ÖNERGESİNE BAKANLIĞIMIZCA HAZIRLANAN CEVAP**

Bakanlığımız (Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü)'ca;

Aliğa ilçesi Kazım Dirik Mahallesi 31 ada 1 parsel ve üzerinde yer alan Kyme Kazı Evi ve Depo Binası, Maliye Bakanlığı Milli Emlak Genel Müdürlüğü'nün 30.05.2019 tarih ve 16387 sayılı yazısı ile Aliğa Belediyesi'ne tahsisli iken Milli Emlak Müdürlüğü'nün 17.05.2019 tarih ve 116782 tahsis numarası ile Kültür ve Turizm Bakanlığı'na tahsis edilmiş olup İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü'nün 23.09.2019 tarihli tutanağı ile "kazı evi, laboratuvar ve eser deposu" olarak teslim alınmıştır.

Kazı çalışmalarının sona erdiği 2017 yılından Bakanlığımıza tahsisinin gerçekleştiği tarihe kadar geçen sürede bina içinde güvenlik kontrolleri ve temizlik çalışmaları yapılmasına rağmen köklü müdahalelerde bulunulamamıştır ancak 01.11.2019 tarihinde İzmir Müze Müdürlüğü ve İzmir Rölöve ve Anıtlar Müdürlüğü uzmanlarınca kazı evinin güvenliği ve öncelikli yapılması gereken işlemlerin tespiti ve söz konusu işlemlerin yaklaşık maliyetin çıkarılmasına yönelik yerinde incelemeler yapılmıştır.

Kyme Antik Kentinin belirlenen arkeolojik sit sınırlarının büyüklüğü ve özelliğine göre, doğal ve çevresel değerleri de dikkate alınarak sürdürülebilirliği, mutlak korunması ve gelecek nesillere intikalinin sağlanmasına yönelik olarak 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu uyarınca İzmir 2 Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 02.09.2015 tarihli ve 5624 sayılı kararı ile 1/5000 ölçekli Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı, yine İzmir 2 Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 05.04.2017 tarihli ve 7991 sayılı kararı ile 1/1000 Ölçekli Koruma Amaçlı Uygulama İmar Planı uygun bulunmuş olup halen yürürlüktedir.

Anılan Koruma Amaçlı İmar Planı uyarınca Kyme Antik Kenti 1. Derece Arkeolojik sit sınırları korumaya yönelik bilimsel çalışmalar dışında aynen korunacak sit alanları olarak belirlenmiştir. 3.(üçüncü) Derece Arkeolojik sit sınırlarına ilişkin kullanım kararları ise üst ölçekli plan kararlarından (Çevre Düzeni Planları vb) gelmekte olup Belediyesince inşaat izni verilmeden önce, ilgili Müze Müdürlüğü uzmanları denetiminde sondaj kazısı gerçekleştirilerek, sondaj sonuçları Kazı Başkanlığının görüşleriyle birlikte Müze Müdürlüğüne Koruma Bölge Kuruluna iletilip kurul kararı alındıktan sonra uygulamaya geçilmektedir.

Kyme Antik Kenti'nde 1864 yılında bu yana çeşitli aralıklarla sürdürülen kazı çalışmaları, 1986-2007 yılları arasında Prof. Dr. Sebastian LAGONA, 2008-2015 yılları arasında ise Bakanlar Kurulu'nun 28.04.2008 tarih ve 2008/13604 sayılı kararı ile

Bakanlığımız ve Calabria Üniversitesi adına Prof. Antonio La MARCA başkanlığındaki bir ekip tarafından Bakanlığımız izinleri sürdürülmüştür. Antik Kentin bulunduğu alanın özel mülkiyette olması ve kazı başkanlığınca kamulaştırma çalışmaları gerçekleştirilmediğinden kazı yapılamamıştır. Bu sebeple kazı çalışmaları sonlandırılmıştır.

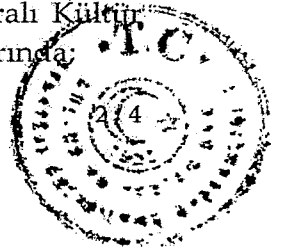
Kyme antik kenti kazı çalışmalarında açığa çıkan taşınır kültür varlıklarının tamamı İzmir Müzesi depolarında koruma altına alınmıştır.

Taşınmaz kültür varlıkları ile ilgili olarak kentin 1. Derece arkeolojik sit alanı içinde kalan parsellerde kamulaştırmaya ilişkin sorunlarının çözülmesine bağlı kalınmakta ancak, III. Derece sit alanlarında ilgili Koruma Kurulunun izinleri ile Müze Müdürlüğü tarafından sondaj ve kurtarma kazıları gerçekleştirilmektedir.

Koruma Bölge Kurullarınca yapılan tescil işlemleri Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlıklarının ve Sitlerin Tespit ve Tescili Hakkında Yönetmelik kapsamında sürdürülmekte olup, adı geçen yönetmelik hükümleri çerçevesinde uzmanlarca yapılan yüzey incelemesine dayalı tespitler, her biri konusunda uzman kişilerden oluşan ve bilimsel bir oluşum olan koruma bölge kurullarınca değerlendirilerek karara bağlanmaktadır. Bu alanların tespiti, yüzeyde yer alan arkeolojik bulguların niteliği, niceliği, alana yayılımı gibi hususlar dikkate alınarak yapılmaktadır.

Bu nedenle İzmir 2 Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 28.03.2019 tarihli ve 11049 sayılı kararı ile sınırları yeniden düzenlenen alanda 2863 sayılı Kanunun 6ncı maddesi kapsamında değerlendirilen kültür varlıklarının su altında yayılımına göre öncelikle alanda sualtı çalışmaları yürüten sualtı arkeologlarından oluşan bilimsel heyet tarafından hazırlanan rapor, Dokuz Eylül Üniversitesi'ne bağlı Deniz Bilimleri ve Teknolojisi Enstitüsü tarafından projeye konu sahalarda yapılan su altı jeoradar ve jeofizik taramasına ilişkin rapor ve Bodrum Sualtı Arkeoloji Müzesi Müdürlüğü'nün 21.03.2019 tarihli ve E.245503 sayılı yazısı ve eki Müze Müdürlüğü uzmanlarınca hazırlanan rapor değerlendirilerek sit sınırları oluşturulmuştur.

İzmir ili, Aliğa ilçesi, Merkez, Ilıcaburun Mevkiinde tespit edilen; antik döneme ait "Merdiven" kalıntısını, "Liman Olması Muhtemel Alanı" ve "Antik Taş Ocaklarını" içeren alanlar İzmir 2 Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 19.09.2012 tarihli ve 1308 sayılı kararı ile 1. (birinci) derece Arkeolojik sit olarak tescillenmiştir. Söz konusu alanda Ilıcaburun mevkiinde yarımada üzerinde rüzgar enerji santrali yapılmasına ilişkin 1/5000 ölçekli Nazım ve 1/1000 ölçekli Uygulama İmar Planı hazırlanma çalışmalarına ilişkin kurum görüşü talep edilmiş olup konu koruma bölge kurulunca değerlendirilmiş ve İzmir 2 Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 14.01.2014 tarihli ve 3242 sayılı kararında;

"I (birinci) Derece Arkeolojik Sit sınırları içerisinde, "RES Alanı kararının uygun olmadığına, bu alan için "I (birinci Derece Arkeolojik Sit Alanı" haricinde hiç bir plan kararı ön görülmemesine, alana ilişkin Koruma Amaçlı İmar Planının hazırlanarak Kurulumuza iletilmesine, Kurum Görüşü talep edilen 1/5000 ölçekli öneri plan bilgi paftasında sınırları belirlenen ve sit alanı dışında kalan diğer alanlara ilişkin plan kararlarının, plan tekniği ve ilgili mevzuata uygun olup olmaması ile üst ölçekli plan kararlarına uygunluğunun ilgili idarelerince değerlendirilmesine"

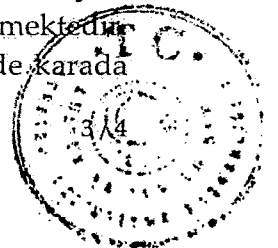
karar verilmiştir. Bu doğrultuda antik taş ocağının bulunduğu sit sınırları içerisinde rüzgâr tribünü inşa edilmesine izin verildiği konusu gerçeği yansıtmamaktadır.

Calabria Üniversitesi adına Prof.Dr. Antonio LA MARCA başkanlığında yürütülen kazı çalışmaları Bakanlar Kurulu'nun 29.05.2017 tarih ve 2017/10422 sayılı kararı ile iptal edilmiş olmasına karşın son iki yıldır III. Derece sit alanlarında İzmir Müzesi başkanlığında sondaj ve kurtarma kazıları yürütülmektedir.

Kyme Antik Kenti kazılarının Cumhurbaşkanı Kararlı kazı statüsünde devam edebilmesi için kamulaştırma ile ilgili problemlerin aşılması gereklidir. Kamulaştırma problemlerinin aşılması durumunda İzmir Müzesi ya da Cumhurbaşkanlığı Kararnameli kazıların yürütülmesinde hiçbir sakınca bulunmamaktadır.

Kyme Antik Kenti Koruma Amaçlı İmar Planı Uyarınca Kyme Antik Kenti 1. Derece Sit sınırları korumaya yönelik bilimsel çalışmalar dışında aynen korunacak sit alanları olarak belirlenmiştir. 3.(üçüncü) derece Arkeolojik sit sınırlarına ilişkin kullanım kararları ise üst ölçekli plan kararlarından (Çevre Düzeni Planları vb) gelmekte olup Belediyesince inşaat izni verilmeden önce, ilgili Müze Müdürlüğü uzmanları denetiminde sondaj kazısı gerçekleştirilerek, sondaj sonuçları Kazı Başkanlığının görüşleriyle birlikte Müze Müdürlüğünce Koruma Bölge Kuruluna iletilip kurul kararı alındıktan sonra uygulamaya geçilmektedir. Kurul Müdürlüğü arşivinde yapılan incelemede 3. Derece arkeolojik sit sınırları içerisinde yer alan taşınmazlara yönelik olarak Müze Müdürlüğünce birçok taşınmazda sondaj çalışması yapıldığı sondaj sonuçlarının koruma bölge kurulunca değerlendirilerek uygulamaya geçildiği, ayrıca Müdürlük arşivinde yapılan incelemede sit alanlarında koruma bölge kurulu izni ile ağır iş makinası çalıştırılmasına müsaade edilmediği görülmektedir.

Ancak Kyme antik kentinin bulunduğu Nemrut Körfezi ve çevresi 1961 Anayasası uyarınca, "Ağır Sanayi Bölgesi" olarak kabul edilmiş ve bölge ekonomiye dayalı ağır sanayi nitelikli bir karakter kazanmıştır. 1970'li yıllarda başlayan sanayileşme hareketleri sonrasında bölgede çok sayıda sanayi kuruluşu yer almış ve bu kuruluşların büyümesi ile birlikte sanayi alanları genişlemeye devam etmektedir. Bu sanayi kuruluşlarının faaliyetleri çerçevesinde hem liman içinde hem de karada

çok sayıda ağır tonajlı gemi, iş makinası ve kamyonların çalışması kaçınılmaz durumdur.

Nemport A.Ş.'nin idari binası önünde bulunan alan III. Derece arkeolojik sit alanı sınırları içinde kalmakta olup bölgenin üzerinin betonla kaplanması işlemi öncesinde Koruma Kurul Kararı ile İzmir Müzesi başkanlığında 2017 yılında sondaj kazıları gerçekleştirilmiş, kazılarda açığa çıkan veriler belgelenecek Koruma Kurulu'na sunulmuştur. Koruma Kurulunun mevzuat doğrultusunda aldığı karar gereği söz konusu alan kapatılmıştır. Alan bugün tır parkı olarak kullanılmaktadır.

İzmir ili, Aliaga ilçesinde yer alan Kyme Antik Kenti, İzmir 1 Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulunun 20.09.1990 tarihli ve 2253 sayılı kararı ile tescillenmiş, İzmir 2 Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 10.06.2015 tarihli ve 5276 sayılı kararıyla uygun bulunarak karar eki 1/5000 ölçekli kadastral paftada sınırları düzenlenmiş, İzmir 2 Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 28.03.2019 tarihli ve 11049 sayılı kararı ile deniz alanında kalan kısmı yeniden düzenlenmiştir.

